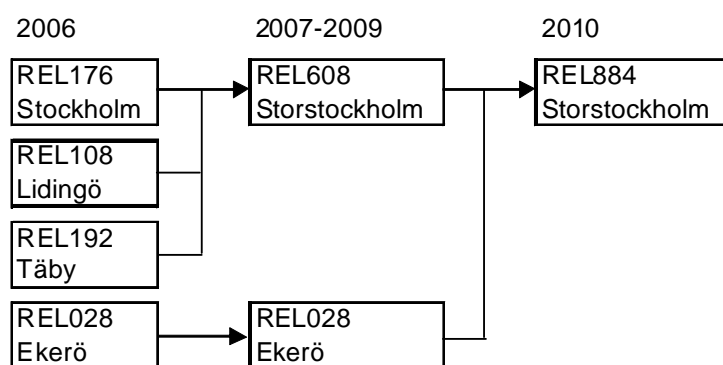

2011-03-31

ANSÖKAN OM INTÄKTSRAM FÖR FORTUM DISTRIBUTION AB (FORTUM) AVSEENDE REL884 STORSTOCKHOLM FÖR PERIODEN 2012-2015.

1 ALLMÄNT

REL884 avser elnätet för koncessionerna 153BK, 153Au, 153BL, 534j, 534k, 198Q, 153Bk(1), 3163BB, 3163AÖ, 3163BA, 3163AV. Koncessionerna avser Stockholm stad inklusive spänningsnivåer till och med 110 kV, samt dessutom de tidigare redovisningsområdena för Täby, Lidingö och Ekerö.

2 YRKANDEN

Fortum yrkar att intäktsramen för REL884 fastställs till 10 229 218 000 SEK för 2012-2015.

Vi förbehåller oss rätten att komma in med korrigeringar av yrkandet och kompletterande uppgifter som stöder korrigeringarna.

3 GRUNDER

3.1 Allmänt

I ansökan utgår vi från 2010 års värden förutom opåverkbara löpande kostnader där vi gjort en prognos utifrån bästa tillgängliga underlag för dessa poster. Vårt yrkande baseras på att Energimarknadsinspektionen i sitt beslut kommer att innefatta förändringar i index

3.2 Fördelningsprinciper

I detta avsnitt behandlas hur Fortums gemensamma kostnader, såväl löpande som kapitalkostnader, har fördelats ut på respektive redovisningsområde.

3.2.1 Löpande kostnader

Gemensamma kostnader för flera redovisningsområden har fördelats efter respektive redovisningsområdes nuanskaffningsvärde i förhållande till det totala nuanskaffningsvärdet, när de gemensamma kostnaderna kan anses vara relaterade till nätets omfattning. För gemensamma kundrelaterade kostnader har dock dessa fördelats efter antal kunder inom varje redovisningsområde.

2011-03-31

För 2009 har en annan fördelningsprincip tillämpats i årsrapporteringen. Vi har nu i ansökan korrigerat 2009 års siffror så att dessa står i överensstämmelse med vad som angivits i föregående stycke. Mer detaljer kring begäran av justering, se *bilaga Korrektion historisk rapportering*.

3.2.2 Gemensamma system

Drift- och övervakningssystem inklusive kommunikationsutrustning

Systemen för drift och övervakning är gemensamma för Fortums samtliga redovisningsområden. Kapitalet i dessa system har fördelats först på hur stor andel som används av region- respektive lokalnätet och därefter efter nuanskaffningsvärdet, antalet remote terminal units och antalet master. Se närmare *bilaga System för övervakning och drift* punkterna 1 och 3.

System för insamling, beräkning och rapportering av mätvärden

System för insamling, beräkning och rapportering av mätvärden är gemensamma för Fortums samtliga redovisningsområden. Systemens kostnader är fördelade per redovisningsområde efter antal anläggningar samt avräkningskategori, se närmare *bilaga System för mätvärdesinsamling* punkt 2.5.

3.3 Kapitalbas avseende elnätet och elmätare

REL884 omfattar bland annat elnätet i centrala Stockholm. Här gäller generellt att elnätet ständigt måste anpassas till de snabba förändringarna i omgivningen, hög trafikintensitet, många korsningar samt ökat slitage på körplåtar. Sådana förändringar leder till att ombyggnad sker ständigt i små etapper och på begränsade utrymmen vilket är kraftigt fördyrande. Därtill kommer fler kabelskåp på grund av stor belastningstäthet.

En annan objektiv omständighet är att Stockholm stad ställer ett antal krav som innebär en påtaglig kostnadsfördyring. Som exempel på krav kan nämnas återställningsprinciper, schaktens längd och djup, nattarbete etc, se *bilaga Stockholms stads krav på schaktarbeten*.

Skälen till att kabel har förlagts i tunnlar är flera. På grund av platsbrist hade det varit mycket svårt att förlägga samtliga kablar i mark inom Stockholms stad. Den i praktiken enda tillgängliga möjligheten var att förlägga kablarna i befintliga tunnlar. På vissa ställen har kommunen inte tillåtit att kablar förläggs i mark, utan krävt att dessa ska förläggas i tunnlar. Därtill kommer att i vart fall för kablar med högre spänningsnivå är det betydligt lättare att reparera dessa då de finns i tunnlar än om de varit förlagda i mark.

Vi har vid värderingen av kapitalbasen utgått ifrån att hela Stockholms innerstad (se *kartbilaga Definition Stockholms innerstad*) är att betrakta som en förläggingsmiljö, där värdering med norm inte är användbar på grund av de objektiva förutsättningar som angivits ovan. Det föreligger därför särskilda skäl att använda en annan värdering än norm. För övriga delar av REL884 har vi använt oss av de förläggingsmiljöer för norm som är definierade i föreskrifter.

2011-03-31

För de normvärderade anläggningarna har en översättningslista använts, se närmare *bilaga Översättningslista 1-5*.

3.3.1 Värdering av anläggningar som inte går att normvärdera

Fortum har det totala anläggningsbeståndet i ett tekniskt register och de totala ekonomiska värdena i ett ekonomiskt anläggningsregister. Det finns ingen koppling mellan dessa register. I det ekonomiska anläggningsregistret är anläggningar ihopklumpade. Det går därför inte att identifiera vilka värden som de enkilda anläggningstillgångarna åsatts. Inte heller går det att ur det ekonomiska registret identifiera de tillgångar som normvärderats.

Mot bakgrund av dessa omständigheter har vi efter muntlig överenskommelse med EI vid bestämmandet av kapitalbasen för Stockholm (ej Täby, Lidingö och Ekerö) utgått från de totala värdena i det ekonomiska registret. Värdena inkluderar övervärden som motsvarade "marknadsvärdet" för de tillgångar som inte fanns med i det ekonomiska registret efter olika uppköp, fusioner och sammanslagningar. Det totala anläggningsbeståndet ur det tekniska registret har åsatts ett utnycklat värde utifrån helheten i det ekonomiska registret. De anläggningar som direkt haft ett ursprungligt anskaffningsvärde som gått att identifiera har dock tagits bort innan denna utnyckling gjorts. Därefter har de anläggningar som åsatts ett normvärde tagits bort, se närmare *bilaga Balansräkningsmetoden*.

Av bifogat revisorsintyg, *bilaga Revisorsintyg av anskaffningsvärden i Stockholm*, framgår hur vårt ekonomiska anläggningsregister är uppbyggt och vad det innehåller på övergripande nivå.

Övervärdena har tagits upp till det värde de ursprungligen värderats till i bokföringen. Detta anser vi på ett rimligt sätt avspeglar vad som anges i 11§ i Förordning (2010:304) om fastställande av intäktsram enligt ellagen (1997:857), vari stadgas att nuanskaffningsvärdet ska beräknas utifrån anläggningstillgångens bokförda värde. Förordningen anger således att det ska vara ett nuanskaffningsvärde, men att detta ska beräknas med utgångspunkt i det bokförda värdet. Hur beräkningen ska gå till framgår dock inte alls av förordningen. Om förordningen avsett att det bokförda restvärdet skulle användas rakt av utan någon justering, så hade detta naturligen stått direkt i förordningen. Istället anges det klart i förordningen att nuanskaffningsvärdet ska beräknas med hjälp av det bokförda värdet. Detta innebär enligt vårt förmenande att ett bokfört restvärde aldrig ska användas, utom när anläggningen är helt ny och då finns ju ett anskaffningsvärde, varför det inte heller i det fallet blir fråga om ett bokfört restvärde.

För det fall EI trots den muntliga överenskommelsen inte anser sig kunna godkänna den utnyckling av totala värden och hantering av övervärden som redovisats ovan begär vi att istället kapitalbasen redovisas utifrån normvärden och sådana anläggningstillgångar för vilka det går att direkt hitta anskaffnings- eller bokförda värden i det ekonomiska registret samt anläggningstillgångar värderade på annat sätt. Denna metod innebär att betydligt fler anläggningstillgångar värderas enligt vad som är skäligt med hänsyn till tillgångens beskaffenhet. Vi utgår från att EI i sådant fall ger oss möjlighet att inkomma med underlag för denna metod.

2011-03-31

3.3.2 Värderingsgrund

Kapitalbasen har till 64 % värderats till normpris, 34 % till anskaffningsvärde, samt 2 % med annan metod.

3.3.3 Anskaffningsvärdering

Kablar

Anskaffningsvärde har tagits fram i enlighet med vad som framgår av inrapporteringssystemet KENT.

Stationer

Anskaffningsvärde har tagits fram i enlighet med vad som framgår av inrapporteringssystemet KENT.

Elmätare

Anskaffningsvärde har tagits fram i enlighet med vad som framgår av inrapporteringssystemet KENT.

3.3.4 Värdering med annan metod

För nedanstående anläggningar som saknar normvärden inom områdena Lidingö, Täby och Ekerö har det inte gått att få fram anskaffnings- eller bokfört värde, se *bilaga Revisorsintyg för metod 4*.

Nätstationer

För nätstationer har värdering gjorts enligt *bilaga Nätstationsvärdering*. Värderingen är gjord för nätstationer för hela Stockholmsområdet, men har i ansökan endast använts för områdena Lidingö, Täby och Ekerö. En modulbaserad metod har använts, där varje modul utgörs av en anläggningskomponent som värderats enligt bilagan.

Linjefrånskiljare och MV-kabelskåp

Värden har tagits fram från inköpspris enligt *bilaga Leveransorder MV-kabelskåp*.

3.4 Investeringsplan

Investeringsplanen är framtagen i 2010 års prisnivå.

3.5 Kapitalbas övrigt

3.5.1 Drift- och övervakningssystem

Beträffande drift och övervakningssystem så har dessa anskaffningsvärderats. För närmare beskrivning av fördelning och värdering, se *bilaga System för övervakning och drift*, punkt 2 och 3.

3.5.2 Anläggningar med rådighet genom hyra

För följande kategorier av anläggningar har vi rådighet genom hyra. Dessa anläggningar ska omräknas från löpande kostnad till kapital, närmare beskrivning av hur detta har gjorts, se *bilaga Löpande kostnader*.

2011-03-31

3.5.2.1 IT-system

För tjänster för insamling och rapportering av mätvärden har vi fått uppgifter från leverantör gällande systemens andel av den årliga avgift vi betalar, se *bilaga System för mätvärdesinsamling*.

Fortum har system som har många funktioner bland annat att utföra mätning och avräkning. Den ursprungliga investeringen samt Fortumspecifika utvecklingskostnader för sådana IT-system ligger i vår balansräkning. Leverantören intygar den andel av dessa system som hänför sig till området mätning och avräkning. Denna andel tas upp i kapitalbasen. Resterande del konverteras till löpande kostnader, se nedan 3.8.

3.5.2.2 Tunnlrar

Vi anser att våra kostnader för att hyra utrymme i tunnlar ska behandlas som en del av kapitalbasen. Motivet härtill är att tunnelarna är att anse som anläggningar för nätverksamhet och inte kan jämföras med mark.

Vi har låtit advokat Mikael Henriksson på advokatbyrån Sigeman & Co utföra en analys av vad en tunnel kan anses vara rent rättsligt, se *bilaga PM om tunnlar*. Av analysen framgår att en tunnel enligt jordabalken normalt är att anse som en anläggning. Detta gäller om till tunneln tillförts något byggmaterial t ex betong. De tunnlar som använts för våra elledningar är alla av sådan konstruktion att betong eller liknande byggmaterial har tillförts. De utgör därför en anläggning i jordabalkens mening. Enligt 3§ p 1 i förordning om fastställande av intäktsram ska en anläggning för överföring av el utgöra en anläggningstillgång i kapitalbasen. Genom vad ovan anförts om tunnelars rättsliga status och vad de används till anser vi det bevisat att tunnelarna ska ingå i kapitalbasen.

Av följande tabell framgår vilka hyror Fortum betalat för tunnlar under perioden 2006-2010.

	Tunnelhyror		
	Fortum Värme	Stockholms stad	Totalt
2006	17 245 495	2 344 956	19 590 451
2007	17 469 613	2 375 431	19 845 044
2008	17 944 719	2 440 033	20 384 752
2009	18 659 821	2 537 269	21 197 090
2010	16 768 081	2 500 318	19 268 399

Vi har uppskattat andel erlagd hyra som utgör kapitalkostnad. Som underlag för denna uppskattning har använts Frösundatunneln på 2,2 km, som endast utnyttjas av Fortum. Se beräkning nedan.

Tunnelinvestering	100 437 tkr
Ränta (WACC-ränta)	6,6 %

2011-03-31

Årlig räntekostnad	6 629 tkr
Årlig driftkostnad	300-500 tkr
Andel kapital	92-95 %

Vi har med utgångspunkt i denna beräkning uppskattat att av erlagd hyra utgör i vart fall 90 procent kapitalkostnad.

Av de totala tunnelhyrorna fördelas 23 procent till REL884 (lokálnät Storstockholm) och 77 procent till RER259 (regionnät Stockholm). Fördelningen är gjord efter nyttjandegrad.

Tunnelhyror			Reduktion för löpande kostnader	
	Regionnät	Lokálnät	Regionnät	Lokálnät
2006	15 084 647	4 505 804	-13 576 183	-4 055 223
2007	15 280 684	4 564 360	-13 752 615	-4 107 924
2008	15 696 259	4 688 493	-14 126 633	-4 219 644
2009	16 321 759	4 875 331	-14 689 583	-4 387 798
2010	14 836 667	4 431 732		
			Regionnät	Lokálnät
	Kapitalvärde hyrda tunnlar		186 623 716	55 744 746
	Kapitalvärde tunnel som bara nyttjas av Fortum		100 436 777	
	Totalt kapitalvärde		287 060 493	55 744 746

3.5.2.3 Lokaler för nätstationer

För hyrda nätstationer har vi på grund av det stora antalet relativt små stationer inte förmått att få fram hyreskostnaderna för var och en av dessa. Vi har därför inte lagt in sådana stationer i kapitalbasen, utan istället låtit hyrorna för dessa ligga kvar i de löpande kostnaderna för 2006-2009.

För de stora stationerna som vi hyr har vi tagit fram värdeintyg från Rejlers, *bilaga värdeintyg 1-5*. Vi har för dessa stationer reducerat de löpande kostnaderna för 2006-2009 med erlagda hyresbelopp.

3.6 Mobila reservverk

Mobila reservverk har hanterats och värderats i enlighet med vad som framgår av *bilaga Mobila reservverk*. På grund av nycklingsmetoden har värdena för Stockholm inte tagits med, utan ingår i de utnycklade värdena.

2011-03-31

3.7 Löpande kostnader

3.7.1 Korrigering av historiskt rapporterad data

Vi har korrigerat historiska påverkbara gemensamma kostnader för alla redovisningsområden beroende på att dessa enligt vår mening i årsrapporterna inte korrekt speglar kostnaderna inom varje redovisningsområde. Se närmare 3.2.1.

I årsrapporterna för 2006-2009 ingår kostnader för hyra av tunnlar, vi yrkar enligt 3.5.2.2 att dessa skall hanteras som kapitalkostnader och därmed skall historiska kostnader korrigeras.

3.7.2 Tillägg för eget aktiverat arbete

Vid fastställande av normpriser i den nya regleringsmodellen har EI valt att korrigera de av EBR fastställda kostnadsnivåerna vad gäller arbetskostnads- och materialomkostnadspålägg. Fortum yrkar att historiska löpande kostnader ska ökas med aktiverat arbete för egen räkning för 2006-2009 för den del som avser elnätsanläggningar och elmätare som har normvärderats. Se *bilaga Löpande kostnader punkt 3*.

3.7.3 Prognos av opåverkbara kostnader

Prognosen av kostnaderna till överliggande nät har gjorts genom att använda de senast kända kostnaderna och ta med de prishöjningar som Svenska kraftnät har aviserat. För nätförluster har prognosen gjorts utifrån ingånget nätförlustavtal.

Nätnyttosättning har kalkylerats utifrån de prognostiserade kostnaderna för överliggande nät och nätförluster. För myndighetsavgifter har använts senast kända avgifter per kundkategori.

3.8 Neutralisering av kostnader mellan löpande kostnader och kapitalbas

Löpande till kapital

Samtliga kostnader som räknats om från löpande till kapital har reducerat de historiska löpande kostnaderna med motsvarande belopp.

Kapital till löpande

För de balansposter som inte skall ingå i kapitalbasen enligt gällande föreskrifter har vi räknat om dessa till löpande kostnader:

- Mark
- Övriga IT-system
- Kontors- och byggnadsutrymmen som inte ingår i kapitalbasen
- Övriga sådana balansposter som är hänförliga till nätverksamheten (t ex fordon)

För omräkningen har använts avskrivningar för varje år och bokfört restvärde vid utgången av åren multiplicerat med en nominell kalkylränta. Den av EI föreslagna omräkningsräntan har inte använts. Se 3.10.1.2.

2011-03-31

3.9 Sammanfattning över avvikelser av historiskt rapporterad data

REL00884 Local line area Stockholm				
	2 006	2 007	2 008	2 009
Summa rapporterat tidigare (REL00608)	569 924	622 209	581 225	478 758
Omfördelning pga felaktig rapportering (se närmare 3.2.1)				84 583
Tillägg för Ekerö	16 114	16 154	16 041	17 553
Korrektion för löpande kostnader som ska kapitaliseras (tunnlar)	-4 055	-4 108	-4 220	-4 388
Korrektion för löpande kostnader som ska kapitaliseras (hyrda stationslokaler, mätvärdessystem etc)	-4 933	-5 476	-8 198	-12 529
Korrektion för kostnader som redovisats som kapital men som reglermässigt ska hanteras som löpande kostnader	35 058	42 612	39 850	41 186
Korrektion för att för stor andel av eget arbete har kapitaliseras relativt regleringsmodellen.	670	2 265	2 683	2 686
Ny historisk påverkbar löpande kostnad före index uppräknig	612 778	673 656	627 381	607 849

2011-03-31

3.10 Modellens parametrar

3.10.1 Kalkylräntor

3.10.1.1 WACC

I ansökningsformuläret för ansökan om intäktsram för åren 2012-2015 finns 5 procent inlagd som avkastningsränta. Som framgår av meddelande från EI 2011-02-10 är denna siffra på inget sätt underbyggd med någon metod, utan enbart en siffra som står där för att ett resultat ska komma ur modellen. En underbyggd WACC-ränta kommer av EI att presenteras en tid efter sista dag för inlämnande av ansökan om intäktsram.

Fortum har låtit ekonomie doktor och tillika biträdande professor i Center for European Law & Economics Mattias Ganslandt utföra en WACC-analys utifrån ett trettioårigt perspektiv. Ett så långsiktigt perspektiv har använts för att så långt möjligt är matcha den ekonomiska livslängden för Fortums elnätsanläggningar. Metoden som använts är den så kallade CAPM-metoden med en extra premie om 1 procentenhet på det egna kapitalet, se *bilaga Regulatory WACC*. Fortum ansöker om en intäktsram med en WACC-ränta om 6,6 procent. En sådan räntesats bedömer Fortum som behövlig för att attrahera kapital för framtida investeringar.

3.10.1.2 Neutraliseringsränta

Den av EI föreslagna räntan för att beräkna löpande kostnader för anläggningar som ingår i elnätföretagens bokförda kapitalbas baseras endast på lånat kapital. För att få en ränta som motsvarar vad företag som hyr motsvarande tillgångar betalar måste även avkastning fås på det egna kapitalet för tillgången. Därför har Fortum använt en historisk nominell WACC-ränta före skatt istället för den av EI föreslagna kalkylräntan. Fortum har beräknat kalkylräntan utifrån den av ICE Capital framtagna WACC-räntan som ett genomsnitt för åren 2006-2009. Räntan har beräknats till 8,69 procent. Vi har valt denna ansats istället för den 30-åriga ansats som redovisats ovan enligt 3.7.1.1 eftersom den period som avses för löpande kostnader är historisk och avser perioden 2006-2009.

3.10.2 Förändring av verksamhetsvolym

Förändringar under reglerperioden av mängden nätanläggningar och antal anslutna anläggningar bör påverka de löpande kostnaderna. Vi avser att återkomma med verksamhetsvolymförändringar i samband med uppföljningen av 2012-2015 års intäktsram.

4 ÖVRIGT

4.1 Felaktiga tariffintäkter/kostnader mellan Fortums region- och lokalnät

Fortum vill upplysa EI om att det historiskt förelegat en icke korrekt intäkts/kostnadsföring mellan Stockholms regionnät och Storstockholms lokalnät, båda ägda av Fortum. Felet har varit i storleksordningen 60 MSEK per år. Felet har inneburit att regionnätet påförts 60 MSEK för höga intäkter och lokalnätet 60 MSEK för låga kostnader. Detta är ett redovisningsmässigt fel och har inte påverkat någon annan kunds tariffer. Felet är för lokalnätet att hänföra till opåverkbara kostnader.

2011-03-31

4.2 Nätnyttöersättning

Fortum vill vidare upplysa EI om att det även beträffande produktionsersättning har blivit fel i redovisningen mellan Stockholms regionnät och Storstockholms lokalnät.

Lokalnätet betalar så kallad produktionsersättning till producenter anslutna till lokalnätet. Denna ersättning omfattar även ersättning för minskat effektbehov mot regionnätet. Av förbiseende har inte lokalnätet av regionnätet krediterats för minskat effektbehov. Detta innebär att regionnätets produktionsersättningskostnader ska öka med följande belopp för åren 2006-2009 och lokalnätets kostnader minska i motsvarande mån.

2006	2007	2008	2009
15 959	15 167	15 642	19 408

För såväl regionnät som lokalnät är dessa kostnader hänförliga till opåverkbara löpande kostnader.